

UCHWAŁA
Nr XLIV/858/14
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
z dnia 28 kwietnia 2014 roku

w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego

Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627, poz. 628, i poz. 842) Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwala, co następuje:

§ 1

Park Krajobrazowy im. gen. Dezyderego Chłapowskiego, zwany dalej „Parkiem”, obejmuje obszar o powierzchni 17323,21 ha na terenie gmin: Czempień (2782,85 ha), Kościan (6277,11 ha), Krzywiń (5449,74 ha) i Śrem (2813,51 ha).

§ 2

Przebieg granicy Parku określa mapa, stanowiąca załącznik nr 1 do uchwały oraz wykaz współrzędnych punktów załamania granicy Parku, stanowiący załącznik nr 2 do uchwały.

§ 3

Do szczególnych celów ochrony na terenie Parku należy:

1. zachowanie historycznej sieci zadrzewień śródpolnych o dużych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych, naukowo-dydaktycznych i kulturowych;
2. zachowanie i popularyzacja zrównoważonego krajobrazu rolniczego;
3. zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt oraz ich siedlisk.

§ 4

1. Na terenie Parku wprowadza się następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 i poz. 1238);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
 - 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
 - 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
 - 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
 - 9) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
 - 10) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.
2. Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz decyzji o warunkach zabudowy obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.
 3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt. 9, nie dotyczy części Parku obejmującej drogi publiczne.
 4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt. 7 dotyczy tylko jeziora Zbęchy i Jeziora Gajewskiego.
 5. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt. 7 nie dotyczy obszarów przeznaczonych pod zabudowę w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.
 6. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt. 1 nie dotyczy części Parku oznaczonej jako „obszar nr 1”. Przebieg granicy „obszaru nr 1” określa mapa stanowiąca załącznik nr 3 do uchwały oraz wykaz współrzędnych punktów załamania granicy „obszaru nr 1” stanowiący załącznik nr 4 do uchwały.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Wielkopolskiego.

§ 6

Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc rozporządzenie Nr 1/92 Wojewody Leszczyńskiego i Wojewody Poznańskiego z dnia 1 grudnia 1992 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego (Dz. Urz. Woj. Poznańskiego Nr 16, poz. 142).

§ 7

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Uzasadnienie
do uchwały Nr XLIV/858/14 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego
z dnia 28 kwietnia 2014 roku

Park Krajobrazowy im. gen. Dezyderego Chłapowskiego został utworzony rozporządzeniem Nr 1/92 Wojewody Leszczyńskiego i Wojewody Poznańskiego z dnia 1 grudnia 1992 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego (Dz. Urz. Woj. Poznańskiego Nr 16, poz. 142). Fakt obowiązywania tego rozporządzenia został potwierdzony obwieszczeniem Wojewody Wielkopolskiego z dnia 24 marca 1999 r. w sprawie wykazu aktów prawa miejscowego obowiązujących na terenie województwa wielkopolskiego (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 14, poz. 246).

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 21), parki krajobrazowe utworzone na podstawie dotychczasowych przepisów stały się parkami krajobrazowymi w rozumieniu powyższej ustawy.

Według art. 153 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 ze zm.) istnieje kontynuacja form ochrony przyrody, w tym parków krajobrazowych utworzonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy.

Ze względu na wejście w życie ustawy o ochronie przyrody, Wojewoda Wielkopolski wydał rozporządzenie Nr 166/06 z dnia 31 lipca 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 132, poz. 3216) na mocy, którego dostosowano zakazy obowiązujące na terenie Parku do katalogu zawartego w art. 17 ustawy o ochronie przyrody. W ww. rozporządzeniu został zawarty zapis: „Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem nr 1/92 Wojewody Leszczyńskiego i Wojewody Poznańskiego z dnia 1 grudnia 1992 r., które na podstawie art. 157 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, ze zm.) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, z tym, że na podstawie art. 153 ww. ustawy utworzony park krajobrazowy stał się parkiem krajobrazowym w rozumieniu tej ustawy”.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 10 maja 2012 r. (sygn. akt IV SA/Po 1299/11) stwierdził nieważność powyższego rozporządzenia Wojewody Wielkopolskiego z 2006 r. Aktualnie w obrocie prawnym obowiązuje rozporządzenie Nr 1/92 Wojewody Leszczyńskiego i Wojewody Poznańskiego z dnia 1 grudnia 1992 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego (Dz. Urz. Woj. Poznańskiego Nr 16, poz. 142).

Procedurę tworzenia parków krajobrazowych określa art. 16 ustawy o ochronie przyrody. Obecnie, zgodnie z art. 16 ust. 3 ww. ustawy, park krajobrazowy tworzy, likwiduje, powiększa lub zmniejsza sejmik województwa w drodze uchwały, która określa jego nazwę, obszar, przebieg granic i otulinę, jeżeli została wyznaczona, szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla danego parku krajobrazowego lub jego części.

W zaistniałej sytuacji Sejmik Województwa Wielkopolskiego, jako organ mający w swej kompetencji zadania odnoszące się do parków krajobrazowych, działający za pomocą Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego (ZPKWW), podjął działania w celu uporządkowania regulacji dotyczących Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego.

Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego na podstawie posiadanej dokumentacji przygotował projekt uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego, który następnie został przyjęty przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego.

W związku z ustawowym wymogiem uzgodnienia z właściwą miejscowo radą gminy oraz właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, projekt ww. uchwały został przekazany Radzie Miejskiej w Czempiniu, Radzie Gminy Kościan, Radzie Miejskiej Krzywinia, Radzie Miejskiej w Śremie oraz Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu po przeanalizowaniu projektu uchwały w zakresie przepisów o ochronie przyrody obowiązujących dla parków krajobrazowych uzgodnił projekt uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego.

Rada Gminy Kościan uzgodniła projekt uchwały.

Rada Miejska w Śremie uzgodniła projekt uchwały.

Rada Miejska w Czempiniu odmówiła uzgodnienia przedmiotowego projektu uchwały, ze względu na przewidywaną zmianę północnej granicy Parku przebiegającej wzdłuż granicy między Gminą Czempień i Gminą Brodnica, co zdaniem Gminy spowodowałoby utrudnienia dla właścicieli terenów typowo rolniczych.

Rada Miejska Krzywinia nie uzgodniła przedmiotowego projektu uchwały i opowiedziała się przeciwko ewentualnemu powiększeniu Parku o tereny położone na południowo-wschodnim brzegu jeziora Zbęchy w gminie Krzywiń.

Po przeanalizowaniu otrzymanych opinii oraz posiadanej dokumentacji został przygotowany nowy projekt przedmiotowej uchwały, w którym dokonuje się korekty granicy Parku.

W wyniku korekty północnej granicy Parku z jego obszaru wyłączono grunty zabudowane i rolnicze miejscowości Marianowo, ponieważ nie posiadają walorów krajobrazowych i przyrodniczych. W obrębie ww. miejscowości nie odnotowano rzadkich lub ginących gatunków zwierząt i roślin, siedlisk przyrodniczych oraz innych elementów środowiska, których ochrona należy do szczególnych celów funkcjonowania Parku. Wyłączenie miejscowości Marianowo z obszaru Parku nie spowoduje zagrożenia dla celów ochrony Parku wyszczególnionych w § 3 projektu ww. uchwały.

Zapisy niniejszej uchwały dokonują również korekty południowo-wschodniej granicy Parku w okolicach jeziora Zbęchy w gminie Śrem. Do Parku włączone zostają grunty w rynnice jeziora obejmujące podmokłe łąki o wysokich walorach krajobrazowych oraz z rzadkimi gatunkami roślin.

Granice Parku poprowadzone są po granicach działek geodezyjnych.

Powierzchnia Parku ustalona została przy użyciu Systemów Informacji Geograficznej (GIS).

W celu ochrony walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych obszaru Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego wybrano część zakazów z listy zawartej w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.). Wybór tych zakazów został dokonany w oparciu o analizę potencjalnych zagrożeń dla celów ochrony znajdujących się na terenie omawianego parku krajobrazowego zawartych w § 3 projektu uchwały. Przygotowując projekt niniejszej uchwały ustalono, iż nie zachodzi konieczność ustanawiania na obszarze Parku niektórych zakazów spośród wymienionych w art. 17 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

Nie wprowadzono zakazu lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od krawędzi brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego, ponieważ takie obszary i formy nie występują na terenie Parku.

Nie ustanowiono również zakazu wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych. Sposób przechowywania i stosowania gnojowicy został określony w ustawie z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033 ze zm.). Sposób postępowania z gnojowicą określony w ustawie powoduje, że stosowanie tego

nawozu nie stanowi zagrożenia dla środowiska przyrodniczego parków w stopniu większym, niż stosowanie innych nawozów organicznych. Zakaz wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych jest bardzo nieprecyzyjny i może powodować utrudnienia dla posiadaczy gospodarstw rolnych. Zakaz nie precyzuje zwrotu „własnych gruntów rolnych” – nie wiadomo czy chodzi tylko o grunty będące własnością rolników czy także o grunty dzierżawione. Ponadto zezwala na nawożenie własnych gruntów i to nie tylko gnojowicą wytworzoną na terenie danego parku, ale zezwala również na jej przywożenie spoza tego obszaru i wylewanie na nim zarówno gnojowicy wytworzonej przez rolnika, do którego należy dany grunt jak i wytworzonej przez inny podmiot (w momencie zakupu tej gnojowicy rolnik wylewa własną gnojowicę na własne pola).

Nie ustanowiono także zakazu prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową, co wynika z braku negatywnego wpływu tej działalności na cele ochrony Parku. Jak wspomniano wcześniej, przepisy (m. in. art. 20 i art. 25) ustawy o nawozach i nawożeniu, precyzują sposób przechowywania gnojowicy i nawożenia nią pól. Przestrzeganie tych zasad powoduje, że wpływ chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową na środowisko jest podobny jak metody ściółkowej, która nie jest ograniczona zakazami. Z tego powodu nie ma potrzeby nakładania tego typu ograniczenia na rolników. Podkreślić należy, że problem dużych ferm (bez względu na stosowaną metodę chowu lub hodowli), które mogą stanowić relatywnie większy problem dla środowiska, został rozwiązany poprzez wprowadzenie zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.). Zatem, skoro istnieją przepisy określające bezpieczny dla środowiska sposób postępowania z gnojowicą, to nie ma potrzeby ograniczania czy likwidowania określonej działalności rolniczej.

Nie wprowadzono również zakazu utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych, w celu uniknięcia istotnych komplikacji przy realizacji różnorodnych inwestycji. Zgodnie z treścią art. 9 ust. 1 pkt 14 lit. c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 ze zm.) ścieki to m.in. wody opadowe lub roztopowe, ujęte w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni, w szczególności z miast, portów, lotnisk, terenów przemysłowych, handlowych, usługowych i składowych, baz transportowych oraz dróg i parkingów. Na terenie Parku znajdują się również rowy, których utrzymanie jest konieczne dla prawidłowego funkcjonowania dróg publicznych.

Ponadto w projekcie uchwały przyjęto, iż zakaz budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych będzie obowiązywał tylko na gruntach wokół jeziora Zbęchy oraz Jeziora Gajewskiego. W pozostałej części Parku brak jest jezior i rzek. Na terenie Parku znajdują się niewielkie zbiorniki wodne, sztuczne i naturalne, położone m.in. na terenach zabudowanych. Wprowadzenie zakazu wokół tych zbiorników wodnych mogłoby spowodować zablokowanie budownictwa na obszarach zainwestowanych. Jednocześnie przeprowadzona analiza wykazała, że zbiorniki te nie stanowią kluczowych miejsc dla zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych Parku.

Dodatkowo na wniosek Gminy Kościan, (pismo: B.670.21.13 z dnia 4 października 2013 r.) utworzono „obszar nr 1”, gdzie nie wprowadzono zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Obszar wyłączony z obowiązywania zakazu znajduje się w centralnej części miejscowości Racot

i obejmuje obszar zabudowany wsi wraz z gruntami przeznaczonymi pod działalność gospodarczą. Na omawianym terenie oraz w jego sąsiedztwie nie stwierdzono rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i siedlisk przyrodniczych. Wprowadzenie odstępstwa od zakazu nie spowoduje zagrożenia dla celów ochrony przedmiotowego Parku, wyszczególnionych w § 3 projektu ww. uchwały

Na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753, ze zm.), z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały, traci moc rozporządzenie Nr 1/92 Wojewody Leszczyńskiego i Wojewody Poznańskiego z dnia 1 grudnia 1992 r. w sprawie Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego (Dz. Urz. Woj. Poznańskiego Nr 16, poz. 142),

Wobec powyższego realizując kompetencje wynikające z art. 16 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody po uzgodnieniu z właściwymi organami administracji podjęcie przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego niniejszej uchwały jest uzasadnione.